

TÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

Tantárgy neve: ÜVEGIPARI TECHNOLÓGIÁK	Tantárgy neptun kódja: nappali: MAKKSZ223B levelező: MAKKSZ223BL Tárgyfelelős intézet: Kerámia- és Polimermérnöki Intézet Tantárgyelem: ¹ szakirányon kötelező
Tárgyfelelős (név, beosztás): Dr. Simon Andrea, egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: ² 6	Előfeltétel: MAKKSZ219B
Óraszám/hét: ³ 2+1	Számonkérés módja (a/gy/k/b): ⁴ a/k
Kreditpont: 3	Tagozat: ⁵ nappali és levelező
Tantárgy feladata és célja: Az üvegyipar alapanyagainak, technológiájának és technológiai berendezéseinek teljes körű bemutatása a hallgatók számára.	
Tantárgy tematikus leírása: Az üveg általános ismertetése, üvegfajták és üvegösszetételek (kereskedelmi üvegek, műszaki üvegek, zománcok). Az üveg tulajdonságainak ismertetése, ezen belül a mechanikai, hőtani, hangtani, fénytani, mágneses, elektromos és felületi tulajdonságok részletezése. A fizikai tulajdonságok kiszámítása a vegyi összetételből. Az üveg vegyi tulajdonságai (az üveg mállása, savállósága, stb.). Az üvegben keletkező feszültségek megismertetése. Az üveg kristályosodása. Az üveggyártás nyersanyagai és a keverékgyártás technológiája. Különböző típusú üvegolvasztó kemencék felépítése és működése. Az üvegyipari késztermékek gyártástechnológiája (síküveg, öblösüveg, izzólámpa búra, üvegszál, stb.).	
Félévközi számonkérés módja: Gyakorlatok 100%-os látogatása (igazolt hiányzás pótlási lehetőségének biztosítása mellett), a gyakorlatok során végzett feladatokról jegyzőkönyvek leadása, két évközi zárthelyi elégséges szintű megírása.	
Értékelése: ⁶ A vizsgajegy megszerzése írásbeli és szóbeli vizsga keretében történik. A vizsgázó az előadások tematikájához illeszkedő tesztort kap, melyeket papíron kell kidolgoznia. A rendelkezésére álló idő: 2 óra. Az írásbeli javítása után a hallgató kap egy jegyet, melyet elfogadhat vagy szóbelin javíthat.	
Kötelező irodalom: (legalább 3 irodalom, lehetőleg 1 idegen nyelvű) Dr. Knapp Oszkár, Dr. Korányi György - Üvegyipari kézikönyv, Műszaki könyvkiadó, 1964 BAT útmutató az üveggyártás engedélyeztetése során, http://www.uvegszovetseg.hu/dokumentumok/2010jan/kvvm_uvegyipari_utmutato.pdf J. E. Shelby: Introduction to Glass Science and Technology, The Royal Society of Chemistry, 2005	
Ajánlott irodalom: (legalább 3 irodalom, lehetőleg 1 idegen nyelvű) Dr. Tamás Ferenc - Szilikátipari kézikönyv, Műszaki könyvkiadó, 1982 Eric Le Bourhis: Glass Mechanics and Technology, WILEY-VCH Verlag GmbH & Co. KGaA, Weinheim, 2008 Properties of Glass-Forming Melts, Edited by L. David Pye, Angelo Montenero, Innocent Joseph, CRC Press, Taylor & Francis Group, 6000 Broken Sound Parkway NW, Suite 300, Boca Raton, FL 33487-2742, 2005	

MISKOLCI EGYETEM - MŰSZAKI ANYAGTUDOMÁNYI KAR

¹ Kötelező, kötelezően választható, szabadon választható (K, KV, SZV)

² Javasolt félév számmal és keresztfélév miatt őszi/tavaszi (Ő/T) megjelöléssel. (pl.: 3. T)

³ Nappali/15 heti bontásba, levelező/félév

⁴ Számonkérés módja: aláírás, aláírás-gyakorlati jegy, aláírás-kollokvium, aláírás-beszámoló

⁵ Nappali/levelező

⁶ Értékelés fajtájának értelmezése: a: kétfokozatú (nem megf.,megf.), gy: ötfokozatú (1-5), k: ötfokozatú (1-5), b: háromfokozatú (nem megf., megf., kiv.megf.)

TANTÁRGYI TEMATIKA

Hét	Előadás	Gyakorlat
1	Bevezetés – Az üveg története, alkalmazása. Az üveg általános ismertetése, szerkezete, üvegfajták (1,2,3,4 alkotós üvegek)	Balesetvédelmi oktatás. A féléves követelmények ismertetése.
2	Az üveg tulajdonságai I. (mechanikai, hőtani, hangtani, fénytani, elektromos)	Üvegösszetétel meghatározása – számítási feladatok
3	Az üveg tulajdonságai II. (savállóság, lúgállóság, gázok hatása az üvegre)	Féléves feladat kiadása
4	Az üveggyártás általános ismertetése. Alapanyagok, segédanyagok, keverékek.	Az üveg tulajdonságainak meghatározása az összetétel alapján
5	Az üveg olvasztása – üvegolvasztáskor lejátszódó jelenségek és átalakulások. Az üveg kristályosodása. Olvasztási technikák -kemencék	Üvegolvasztási gyakorlat: üveghulladék frakcionálása (csomagolóüveg, kémcső, síküveg)
6	1. zh	Üveg készítése alapanyagokból (elméleti összetétel meghatározása),
7	Az üveg alakadása – síküveg gyártási eljárások. Az öblösüveg gyártási eljárások és technológiák.	Színező oxidok hatásának vizsgálata
8.	Egyéb üveggyártási technológiák (cső, üveggyapot, üvegszál...)	HSM az olvadási tartomány meghatározásához
9	Az üveg nemesítése. Feszültségek az üvegben. Feszültségek keletkezése, vizsgálata, csökkentése.	SEM
10	Üveghibák fajtái, keletkezésük okai, megjelenési fajtái, csökkentésük módjai.	Beszámoló a féléves feladat és a jegyzőkönyv alapján
11	2. zh	
12.	Pótzh/ Elővizsga	

VIZSGAKÉRDÉSEK, VIZSGÁZTATÁS MÓDJA

Számonkérés módja: vizsga

A vizsga írásbeli. A hallgatóknak a kiadott tesztsort kell a rendelkezésre álló 2 óra időtartam alatt megoldaniuk. A vizsgadolgozatok kiértékelésre kerülnek. Amennyiben a hallgató tudja, rajzvázlatokkal egészítheti ki feleletét.

VIZSGA TÉMAKÖRÖK

1. Milyen üvegyipari alapanyagokat, segédanyagokat és színező anyagokat ismer?
2. Közös vonások és különbségek az üvegyipar különböző ágazatainak technológiai rendszerében.
3. Az alapanyagok viselkedése hevítés hatására.
4. Részletezze a segédanyagok szerepét és hatásmechanizmusát az üvegyipari technológiákban.
5. Ismertesse az üveg legfontosabb mechanikai, fizikai és kémiai tulajdonságait!
6. Mutassa be a viszkozitás (fix pontok) szerepét és jelentőségét az üvegyipari technológiáknál.
7. Az üveg olvasztása – üvegolvasztáskor lejátszódó jelenségek és átalakulások.
8. Az üveg alakadása – alakadási elvek és technológiák.
9. Szálhúzás jelentősége az üvegyiparban és a kőzetgyapot-iparban. Az üvegyipari szálhúzás alapanyagai és technológiái.
10. Az üvegcső-gyártás alapanyagai. Ismertesse az üvegcső kialakítására – alakadására – használt módszereket és technológiai eljárásokat.
11. A „feszültségmentesítés” jelentősége és módszerei az üvegcsövek gyártása során.
12. Üreges üvegyipari termékek – palackok, kelyhek, bűrák – anyagai és alakadási technológiái.
13. A temperált hűtés jelentősége az öblösüveggyártásnál.
14. Hasonlóságok és különbségek a különböző sík üveggyártási technológiai rendszerek folyamatában.
15. Ismertesse a Float üveggyártás alapanyagait és a gyártási technológiát.
16. Feszültségek az üvegben, keletkezésük okai, vizsgálata, csökkentésük
17. Ismertesse az üveg nemesítési technológiáját. Üveg megmunkálási eljárások, csiszolás, vésés, maratás, homokfúvatás, felületi színezés folyamatai.